

Tehnici narative folosite in romanul Rascoala scris de Liviu Rebreanu-prima parte

Pompiliu Constantinescu afirma ca in romanul lui Rebreanu se regaseste tehnica stendhaliana de reducere a unei imagini globale la fragmente expresive, concentrate, spre a alcatui un suvoi de fapte care sa creeze o atmosfera. In primul volum discursul epic evolueaza lent, prin acumulari de observatii ce instituie o lume, prin "aglomerare de imponderabile", de detalii ce nu sunt aruncate la intamplare. Gesturile, reactiile sau situatiile spun mai mult decat cuvintele prin care ele sunt exprimate. Se creeaza o atmosfera de acalmie, tonul este voit plat si conversatiile par inutile dar, din cand in cand, apar semnale de alarma ce prevestesc furtuna. Ritmul epic este cel al miscarii constiintei si al psihologiei colective, cu ezitarile, uimirile, intrebarile si metamorfozele ei, de la individualitate la solidaritatea colectiva din momentul revoltei.

Evolutia actiunii se bazeaza pe o miscare concentrica ce determina inaintari si reveniri, momente de liniste si calm aparent, care pregatesc o izbucnire mai puternica. Taranii nu indraznesc sa-si exprime nemulțumirea, locul cuvintelor e luat de interjectii cu rol de false replici, oamenii satului folosesc un limbaj comprimat, eliptic, repeta obsesiv anumite cuvinte ("foc") cu accentuare si tonuri diferite, pentru ca in momentele revoltei aceste cuvinte sa se transforme in actiuni cumplite. Ritmul se accelereaza in al doilea volum. Fapte neînsemnate în sine - precum uciderea unui cocos de automobilul mosieritei etc. - percepute de aceasta constiinta colectiva infierbantata, stapanita de o nemulțumire ancestrala si de patima pamantului, devin enormele motivari ale furtunii.

Nascuta aproape instinctual, revolta taranilor se precipita printr-o serie de episoade scurte ce se succed cu repeziciune, intr-o legatura cauzala si fatala in acelasi timp. Vocile taranilor se individualizeaza, iar rasul este aspru si vorba amenintatoare: "ne-am ciocoit si noi, c-asa au venit vremurile"; se raspandesc zvonurile despre calaretii vestitori ai poruncilor lui Voda pe care toata lumea ii cunoaste, dar pe care nimeni nu i-a vazut; un copil urecheat de soferul unui boier devine victima inocenta a napastuirii si intamplarea ia proportii dramatice; Trifon bate coasa "sa fie batuta"; Toader Strambu asteapta sa vina revolta si pe la ei pentru a-si putea hrani copilasii; prefectul Boerescu tine discursuri in fata taranilor care continua sa revendice cu tarie pamantul boierului Miron Iuga si nu mai cred in fagaduielile administratiei. Dupa punctarea acestor secvente prevestitoare de rau, naratiunea avanseaza pe mai multe paliere, dezvoltandu-se in fire epice prezentate alternativ.